

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4836/17

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז

העותרים: 1. החברה המרכזית להפצת משקאות בע"מ
2. ניר לוינגר

נגד

המשיב: הממונה על הגבלים עסקיים

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

בשם העותרים: עו"ד יגאל קווה; עו"ד אמיר וונג; עו"ד ניב זקלר;
עו"ד עופר ארגוב; עו"ד שלמה מנחם; עו"ד נעה
נידרפר

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרים כי בית המשפט יורה למשיבה לפרט את האירועים בגינם היא עתידה להטיל על העותרים עיצומים כספיים, לפרסם נוהל שיגדיר כיצד מתנהל הליך שימוע לפני הטלת עיצומים, ולמנות את הימים לעניין הגשת טיעוניהם לשימוע רק מיום פרסומם של אלה.

2. במהלך שנת 2013 ניהלה רשות ההגבלים העסקיים חקירה פלילית נגד העותרת 1, החברה המרכזית להפצת משקאות בע"מ (להלן: החברה המרכזית), ונגד מספר עובדים שלה, ביניהם העותר 2. החקירה הפלילית נסגרה בהעדר ראיות מספיקות להעמדה לדין, והוחלט כי העניין יועבר להמשך טיפול במישור המנהלי.

3. על סמך הממצאים מהחקירה הפלילית, שלחה ביום 22.3.2017 המשיבה, הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: הממונה) הודעה לעותרים על כוונתה לקבוע כי

החברה המרכזית ניצלה לרעה את מעמדה כבעלת מונופולין, וזאת בהתאם לסמכותה לפי סעיף 43(א)(5) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: חוק ההגבלים העסקיים או החוק). עוד הודיעה הממונה כי היא שוקלת לעשות שימוש בסמכותה מכוח סעיפים 50ד(א)(2), (3), (4) ו-6 לחוק ההגבלים העסקיים ולהטיל על החברה המרכזית ועל העותר 2 עיצומים כספיים בגין הפרת הוראותיו. כמו כן ניתנה לעותרים זכות לטעון את טענותיהם בנוגע לאמור בהודעה בתוך 60 יום ממועד מסירתה בהתאם לסעיף 50ז(א) לחוק.

4. ביום 26.3.2017 פנו העותרים לממונה בבקשה לקבל לעיונם את כל המסמכים שבתיק הרשות, עליהם התבססה הממונה בהחלטה, לצורך הכנת טענותיהם. כמו כן טענו העותרים כי יש למנות את שישים הימים למתן תשובתם החל מהמועד בו יקבלו את המסמכים המבוקשים.

הממונה בתשובתה מיום 9.4.2017 טענה כי זכות העיון במסמכים לקראת שימוע מוגבלת בהיקפה, ומשתרעת על עיקר החומר אשר שימש את הרשות בקבלת החלטתה ולא על כולו. הממונה הודיעה לעותרים כי הוכן עבורם כונן קשיח ובו עיקר החומר כאמור. לעניין מועד המענה לשימוע, הבהירה הממונה כי על פי סעיף 50ז(א) לחוק שישים הימים נספרים ממועד מסירת ההודעה על כוונת החיוב, וכי באפשרות העותרים לבקש ארכה כאמור בסעיף 50ז(ב) לחוק.

5. ביום 30.4.2017 פנו העותרים לממונה בשנית וטענו כי הודעת השימוע מיום 22.3.2017 אינה מפרטת דיה את האירועים בגינם החליטה הממונה להטיל על העותרים עיצומים כספיים ואינה מפנה למסמכים הרלוונטיים עליהם התבססה בהחלטתה, וביקשו כי הממונה תעמיד לעיונם את כל המסמכים שברשותה. עוד טענו העותרים כי יש להתחיל למנות את שישים הימים רק לאחר שיקבלו את כל המסמכים הרלוונטיים, ולא רק את עיקרם.

הממונה בתשובתה מיום 7.5.2017 טענה כי היא סבורה כי הודעת השימוע, יחד עם החומרים שהועברו לעיונם, מספקים מידת פירוט נאותה לצורך השימוע, וחזרה על עמדתה בנוגע לסד הזמנים להגשת המענה לשימוע. עם זאת קיבלה הממונה את חלק מטענותיהם של העותרים ופירטה בנוגע לחלק מהאירועים המוזכרים בהודעת השימוע את שמות הלקוחות הרלוונטיים. עוד הבהירה הממונה כי העותרים יוכלו במסגרת השימוע עצמו לשוב ולהעלות את טענותיהם שלא התקבלו, והן תישקלנה

שנית, וככל שהחלטתה הסופית של הממונה לא תהיה מקובלת עליהם, הם יוכלו לערור עליה בפני בית הדין להגבלים עסקיים ולהעלות טענות גם בנוגע לשימוע ולהיקף החומרים שניתנו להם לעיון.

6. ביום 17.5.2017 השיבו העותרים לממונה כי תשובתה מיום 7.5.2017 איננה מספקת, וחזרו על טענותיהם בשנית. בנוסף, ביקשו העותרים ארכה בת 90 יום להגשת טענותיהם לשימוע. הממונה נענתה לבקשת הארכה, ובאשר לטענותיהם האחרות, הפנתה אותם הממונה למכתביה הקודמים.

7. בין לבין הועברו לידי העותרים מסמכים נוספים, אך הממונה הבהירה לעותרים כי ישנם מסמכים שלא יועמדו לעיונם, נוכח התנגדותם של צדדים שלישיים.

8. כעת מונחת לפנינו עתירתם זו של העותרים. העותרים טוענים כי נפלו כשלים באופן ניהול הליך השימוע. לטענתם העובדה כי הממונה לא פרסמה הנחיות לניהול ההליך שיאפשרו לעותרים לכלכל את צעדיהם בהתאם, וכי לא פירטה כדבעי את האירועים אשר בגינם היא עתידה להטיל עליהם עיצומים כספיים, פוגעת בזכותם להליך הוגן. בנוסף, טוענים העותרים כי עמדת הממונה לפיה מניין שישים הימים להגשת טענותיהם החל עם מתן הודעת השימוע אינה סבירה לאור הפירוט החסר בהודעת השימוע ולאור העובדה כי גם כעת ישנם מסמכים שטרם הועברו לעיון העותרים.

9. דין העתירה להידחות על הסף.

10. טעם ראשון לכך הוא בשל היותה עתירה מוקדמת. כפי שאף פורט במכתבי הממונה, לעותרים ישנה אפשרות להעלות את טענותיהם בנוגע להליך השימוע בהליך השימוע עצמו בפני הממונה, כך שלמעשה החלטתה הסופית של הממונה בנוגע לטענותיהם טרם התקבלה. כידוע, בית משפט זה אינו נדרש לעתירות המוגשות לפני שהרשות קיבלה החלטה סופית לגוף הענין (ראו למשל, בג"ץ 3796/15 דוראד אנרגיה בע"מ נ' הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל (12.7.2015)).

11. טעם שני לכך הוא כי לעותרים עומד סעד חלופי בדרך של הגשת ערר בזכות על החלטת הממונה, כשזו תתקבל, לבית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לסעיפים 43(ג)

ו-50יג(א) לחוק, בו יוכלו להעלות טענות גם בנוגע להליך השימוע. אמנם, ככל שיוטלו על העותרים עיצומים כספיים, לא יהיה בהגשת הערר כדי לעכב את תשלומם או למנוע את קביעת הממונה כי החברה המרכזית ניצלה לרעה את מעמדה כבעלת מונופולין, אך אין בטעמים אלה כדי להכשיר את פנייתם המוקדמת של העותרים לבית משפט זה (בג"ץ 8247/05 ד.כ. הוצאות משפטיים בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים (6.10.2015)); בג"ץ 883/05 בזק החברה הישראלית לתקשורת נ' הממונה על ההגבלים העסקיים (2.3.2005)). זאת ועוד, לעותרים פתוחה כבר כעת הדרך לפנות לאב בית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 38 לחוק ולבקש ארכה נוספת להגשת טיעוניהם.

12. אשר על כן, העתירה נדחית על הסף, ומשכך נדחית גם הבקשה לצו ביניים.

העותרים יישאו בהוצאות המשיבה בסכום כולל של 10,000 ₪.

ניתן היום, כ"ג בתמוז התשע"ז (17.7.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט